

kunne være et Haab, man ikke selv tillægget overmaade stor Bægt, om at faae Dyrctidstillæget, Unversitetsspørgsmaalet og faa fremdeles nogle andre Spørgsmaal paa den ordinære Finantslov for 1882—83. Spørgsmaalet er imidlertid, om man ikke, ikke alene har forøget Banskfeligheden ved at faae den, men tillige har forøget Stillingens Banskfelighed i det Hele ved den Maade, hvorpaa man har stillet sig med Hensyn til den ordinære Finantslov for 1881—82 og den midlertidige Finantsbevilling. Jeg kan og vil ikke slippe det Haab, at det maa lykkes ved gjensidig Tilnærmelse at naae til en Overenskomst paa Finantsloven 1882—83. Jeg vil haabe, naar det virkelig kommer til at ligge for, at der da skal være en saa almindelig Erkjendelse hos alle Lovgivningsmagtens Faktorer, hos Regjering, hos Lands-thing og hos Folkething, om, at det er en Ulykke at regjere med og blive i disse opløste Tilstande, hvori vi befinde os, at der skal være Redebonhed fra alle Sider til at medvirke til en Overenskomst. Jeg vil ikke slippe dette Haab, men det er ganske vist, at mit Haab i den Retning er ikke blevet besyret derved, at Regjeringen har valgt den Fremgangsmaade, som den har gjort, og jeg skal sige — antyde ialtfald — hvorfor. Blandt de Muligheder, som vare tilstede for en Overenskomst, var jo da ogsaa den, at det andet Thing kunde paa alle Punkter eller paa nogle Punkter uden eller mod Kompensation — det er jo blevet et moderne Ord i denne Tid — findes rede til at søge en Forstaaelse med Folkethinget for at undgaa yderligere truende Konflikter; som — forekommer det mig — efterhaanden maa forekomme det andet Thing mere og mere betænkelige, ikke mindst for det andet Thing selv; men det forekommer mig, at dette er for en væsentlig Del blevet vanskeliggjort derved, at Regjeringen har ment at maatte holde saa fast paa, hvad der stod i Finantslovsforslaget, som det fremlagdes af den aerede Regjering ifjor Sommer, at den ikke engang vilde gjøre et Forsøg paany, idet det var umuligt at komme bort fra disse Punkter. Det er jo klart, at derved vanskeliggjøres det ialtfald for det andet Thing at komme bort fra disse Punkter, selv om det kunde tænkes at være rede dertil. Hvis det andet Thing ikke desto mindre maatte ville gjøre noget Saadant, forekommer det mig, at Regjeringen har beredt sig selv en meget uheldig Stilling, uden at jeg selvfølgelig skal komme nærmere ind derpaa. Men forsaavidt det andet Thing jo kan antages at tage væsentligt Hensyn til denne sidste Betragtning, bliver det netop et Moment, som kan komme til at veie i sin Tid i Bægttaalen og kan føre til, at der ikke kommer en Overenskomst istand, som maatte ellers kunde være bragt istand. Og hvis der da skulde komme en Konflikt igjen paa Finantsloven 1882—83, spørger jeg, om da ikke

den Omstændighed, at Regjeringen har viist, at den foretrækker at regjere med en midlertidig Finantsbevilling — saa ufuldkommen som den er — fremfor at forsøge at fremkalde et andet Resultat ved ny Opløsning, altsaa, at Regjeringen har givet tilkjende, at den nu ikke anser det for hensigtsmæssigt eller rimeligt at opløse, i Forbindelse med den Omstændighed, jeg tillod mig før at nævne, at det kan betragtes som en given Ting, at de saakaldte midlertidige Finants-Bevillinger, der kunne være Finantsaaret ud, ere dalede i Kurs, da ganske naturligt maa føre dertil — hvis det, som Gud forbude, igjen skulde komme til, at man ikke kan faae en ordinær Finantslov for 1882—83 — at der som sidste Expedient kun frembyder sig det, som ialtfald Mange frygte for, at der kunde blive Spørgsmaal om, nemlig en provisorisk Finantslov. Hvorvidt en saadan vilde være forsvaerlig under de da tilstedeværende Omstændigheder, derom skal jeg, som Dommer i Rigsvetten, ikke udtale mig; men jeg vil kun sige det, at hvis der skulde fremkomme, som Resultat af vor Politii i det sidste halve eller hele Aar, til Foraaret igjen en provisorisk Finantslov, vil det aabne en perspektivisk Udsigt til en Kamp, hvor Bitterhed bestaandig vil stige og Lidenskaberne stedske voege, en Kamp, som der ikke vil være nogen Udsigt til kunde standses, som man ikke, uden at gjøre sig skyldig i mere end Letsindighed, vilde kunne stole paa, vilde kunne standses ved en Gjentagelse af den 8de November 1877 eller andre vidunderlige Ting, en Kamp, hvis Resultat naturligvis ikke med Sikkerhed kan forudsiges, men som desværre høist sandsynligt kunde blive det, at Ministeriet faldt, og med Ministeriet Meget af det, som Ministeriet netop har sat sin Væie i og har haat sin store Fortjeneste af at værne om. — Jeg skal ikke forfølge dette videre. Til Slutning være det mig kun tilladt at gjøre en personlig Bemærkning. Det er høist ugjerne og modstræbende, at jeg har fremsat Anskuelse, som jeg veed, for en Del ialtfald ikke billiges af Politikere, til hvem jeg ellers nærmest slutter mig. Jeg har imidlertid ikke kunnet Andet end i en Sag af denne Bigtighed og under en Situation, der er saa alvorlig, som den nuværende Situation efter min Mening er, anse det for min Pligt at udtale mig efter min Overbevisning, og jeg skal dertil særlig sige, at for mig har Hensynet til, hvad der efter mit Skjøn maa anses for at være i Regjeringens og en rolig, konservativ Udviklings sande Interesse, været væsentligt ledende, men jeg har fremsat de Lov og Betyrninger, som jeg nu har givet Ord. Det skulde i Sandhed i høi Grad glæde mig, om det kunde lykkes den høitærede Conseilspresident at oplyse mig om, at de ere ugrubede, eller ialtfald hvis tilkommende Begivenheder maatte vise, dette.